

UCHWAŁA nr.....
RADY MIEJSKIEJ w TARNOWIE
z dnia .....

**w sprawie wystąpienia do Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie
wprowadzenia na obszarze Gminy Miasta Tarnowa ograniczeń w zakresie eksploatacji
instalacji, w których następuje spalanie paliw**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) **Rada Miejska w Tarnowie uchwala, co następuje:**

§ 1

W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, Rada Miejska w Tarnowie zwraca się do Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Miasta Tarnowa ograniczeń zawartych w niniejszej uchwale w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

§ 2

Rodzaje instalacji, dla których postuluje się wprowadzenie ograniczeń w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw w rozumieniu art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.), za wyjątkiem kominka, w szczególności kocioł i piec, jeżeli:

- 1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub
- 2) wydzielają ciepło poprzez:
  - a) bezpośrednie przenoszenie ciepła lub
  - b) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z przenoszeniem ciepła do cieczy lub
  - c) bezpośrednie przenoszenie ciepła w połączeniu z systemem dystrybucji gorącego powietrza.

§ 3

Podmiotami dla których postuluje się wprowadzenie ograniczeń są podmioty eksploatujące instalacje wskazane w § 2.

§ 4

W instalacjach wskazanych w § 2 postuluje się dopuszczenie wyłącznie stosowania następujących rodzajów paliw:

- 1) gazu ziemnego wysokometanowego lub zaazotowanego (w tym skroplonego gazu ziemnego), propan-butanu, biogazu rolniczego lub innego rodzaju gazu palnego,
- 2) lekkiego oleju opałowego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1728 z późn. zm.).

§ 5

Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Tarnowa do wystąpienia w terminie czterech miesięcy od dnia podjęcia niniejszej uchwały do Sejmiku Województwa Małopolskiego z wnioskiem o wprowadzenie na podstawie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) ograniczeń wskazanych w § 1 niniejszej uchwały, przy czym:

- a) dla instalacji w nowych budynkach oddawanych do użytkowania postuluje się wejście w życie ograniczeń w terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia stosownej uchwały przez Sejmik Województwa Małopolskiego,
- b) dla pozostałych instalacji postuluje się wejście w życie ograniczeń w terminie trzech lat od podjęcia stosownej uchwały przez Sejmik Województwa Małopolskiego.

§ 6

1. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Tarnowa do przygotowania i przedłożenia Radzie Miejskiej w terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia niniejszej uchwały projektu programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Miasta Tarnowa na lata 2020-2022, który w szczególności określi zasady udzielania dotacji z budżetu gminy na zadania z zakresu ochrony środowiska, obejmujące:
  - a) trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, ogrzewanie gazowe, ogrzewanie elektryczne, ogrzewanie olejowe, odnawialne źródła energii,
  - b) instalację odnawialnych źródeł energii,
  - c) podłączenie ciepłej wody użytkowej związane z likwidacją palenisk węglowych.
2. Zobowiązuje się Prezydenta Miasta Tarnowa do przygotowania i przedłożenia Radzie Miejskiej w terminie trzech miesięcy od dnia podjęcia niniejszej uchwały projektu programu osłonowego dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa spełniających kryteria dochodowe do objęcia pomocą społeczną, którzy poniosą zwiększone koszty grzewcze lokalów mieszkaniowych związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na inny system.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Tarnowa.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała jest podejmowana w celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi oraz środowisko. Rada Miejska akceptuje i popiera działania mające na celu wprowadzenie ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała ma charakter intencyjny gdyż stosownie do postanowień art. 96 POŚ wyłączną kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń ma sejmik wojewódzki.

Istnieje wiele dowodów naukowych potwierdzających, że zarówno długoterminowe, jak i krótkoterminowe narażenie na zanieczyszczenie pyłami zawieszonymi (smogiem) prowadzi do przedwczesnych zgonów, schorzeń układu krążenia i układu oddechowego, w tym zwiększonej liczby hospitalizacji oraz przyjęć na oddziałach ratunkowych w wyniku zawału serca oraz udaru mózgu. Dodatkowo benzo(a)piren jest substancją o silnych własnościach mutagennych i kancerogennych (przyczynia się m.in. do raka płuc).

Szacuje się, że z powodu zanieczyszczeń pyłami zawieszonymi umiera przedwcześnie w Polsce około 40 tys. osób. Dla pyłu zawieszonego Światowa Organizacja Zdrowia podaje następujące wartości stężeń bezpiecznych dla zdrowia i życia:

- a) PM_{2,5}: średnie stężenie roczne poniżej 10 µg/m³, zaś średnie stężenie 24-godzinne poniżej 25 µg/m³,
- b) PM₁₀: średnie stężenie roczne poniżej 20 µg/m³, zaś średnie stężenie 24-godzinne poniżej 50 µg/m³.

Według badań WHO średnie stężenie roczne PM_{2,5} na poziomie 35 µg/m³ (w Tarnowie odnotowujemy stężenia przekraczające ten poziom) jest związane z o 15% wyższym, długoterminowym ryzykiem umieralności w stosunku do wartości 10 µg/m³. Redukcja stężeń PM_{2,5} z poziomu 35 µg/m³ do 25 µg/m³ pozwoliłaby zmniejszyć ryzyko przedwczesnej umieralności o 6% [WHO]. Redukcja taka poprawi również kondycję zdrowotną mieszkańców Tarnowa (mniejsza zapadalność na różne schorzenia). Skutki długotrwałego narażenia na pyły zawieszone obejmują:

- przedwczesne zgony, w szczególności związane z chorobami układu krążenia,
- powikłania sercowo-naczyniowe, w tym zawał serca i udar mózgu,
- gorszy rozwój płuc oraz rozwój przewlekłych chorób układu oddechowego jak np. astma u dzieci,
- nowotwory,
- negatywny wpływ okołoporodowy, np. w postaci zwiększonej umieralności noworodków i niskiej masy urodzeniowej.

Efekty zdrowotne związane z krótkoterminowym narażeniem to:

- przedwczesne zgony, zwłaszcza związane z chorobami układu oddechowego i sercowo-naczyniowego,
- zwiększona ilość przyjęć szpitalnych i wizyt w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych (SOR), związanych z ostrymi schorzeniami układu sercowo-naczyniowego takimi jak zawały serca i udary mózgu,
- zwiększona liczba hospitalizacji i wizyt w SOR, w związku z powikłaniami oddechowymi takimi jak napady astmy, zwiększenie częstości takich objawów jak kaszel, świsty oskrzelowe i uczucie duszności,
- negatywny wpływ na parametry funkcji płuc, zwłaszcza u dzieci i osób z chorobami układu oddechowego takimi jak astma.

Osobami najbardziej narażonymi na zwiększone ryzyko zdrowotne związane z ekspozycją na cząstki drobne i cząstki o większej średnicy są osoby chorujące na schorzenia układu sercowo-

naczyniowego i oddechowego (w tym astmę), osoby w podeszłym wieku, dzieci oraz osoby uboższe. Wyniki badań wskazują, że kobiety w ciąży, noworodki oraz pacjenci z pewnymi obciążeniami zdrowotnymi jak cukrzyca, mogą również podlegać złemu wpływowi zdrowotnemu PM_{2,5}. W przypadku benzo(a)pirenu za wartość bezpieczną dla zdrowia i życia uznaje się średnie roczne stężenie na poziomie 1 ng/m³ (wartość docelowa wskazana w prawie UE). W Tarnowie wartość ta przekroczona jest około 3-krotnie, co przekłada się na ekspozycję porównywalną z czynnym paleniem tytoniu.

Zanieczyszczenie powietrza generuje ponadto wysokie koszty ekonomiczne (tzw. koszty zewnętrzne). Koszty te obejmują w szczególności: wydatki na opiekę zdrowotną, ponoszone bezpośrednio przez ludzi chorujących z powodu zanieczyszczenia powietrza, jak i wydatki w ramach państwowego systemu opieki zdrowotnej, koszty wynikające z mniejszej produktywności, w tym absencji w pracy, koszty związane z przedwczesną umieralnością, czy straty materialne wynikające z przyspieszonej degradacji zabytków.

Uchwała wymienia przykładowy katalog instalacji, w których następuje spalanie paliw (kocioł lub piec), jednocześnie wyłączając z zakresu przedmiotowego uchwały kominki. Celem wskazania wskazanego katalogu jest uczynienie uchwały regulacją przejrzystą i jasną dla podmiotów określonych w § 3 uchwały. W uchwale wymieniono kocioł lub piec ponieważ są to instalacje, w których najczęściej następuje spalanie paliw w celu dostarczania ciepła do systemu centralnego ogrzewania (kocioł) lub wydzielania ciepła (piec) poprzez bezpośrednie przenoszenie ciepła ewentualnie połączone z przenoszeniem ciepła do cieczy lub z systemem dystrybucji gorącego powietrza. Katalog nie jest wyczerpujący ponieważ na rynku instalacji pojawiają się różne produkty, a ponadto producenci instalacji używają dla nich różnych nazw.

Uchwała wskazuje w § 3 rodzaj podmiotów (adresatów) dla których postuluje się wprowadzenie ograniczeń. Są nimi podmioty eksploatujące instalacje określone w § 2 uchwały. Uchwałodawca nie różnicuje adresatów uchwały z punktu widzenia posiadania przez nich tytułu prawnego do instalacji. Z punktu widzenia celów uchwały istotny jest sposób eksploatacji instalacji. Zgodnie z art. 96 ust. 6 pkt. 3 POŚ uchwała sejmiku województwa określa rodzaje lub jakość paliw dopuszczonych do stosowania lub których stosowanie jest zakazane na obszarze, o którym mowa w pkt 1, lub parametry techniczne lub rozwiązania techniczne lub parametry emisji instalacji, w których następuje spalanie paliw, dopuszczonych do stosowania na tym obszarze.

Uchwała określa rodzaje paliw, które powinny zostać dopuszczonych do stosowania, co oznacza postulowany zakaz stosowania rodzajów paliw, które nie zostały wymienione w uchwale. Dopuszczone do stosowania zostałyby: paliwa gazowe jako gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany (w tym skroplony gaz ziemny), propan-butan, biogaz rolniczy lub inne rodzaje gazu palnego, a z paliw ciekłych lekki olej opałowy, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1728 z późn. zm.), czyli obecnie olej napędowy stosowany do celów opałowych w instalacjach energetycznego spalania paliw oznaczony kodami CN ex 2710 19 43, ex 2710 19 46, ex 2710 19 47, ex 2710 19 48, ex 2710 20 11, ex 2710 20 15, ex 2710 20 17 oraz ex 2710 20 19. Wskazane w uchwale paliwa gazowe i płynne charakteryzują się niską emisją zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu. Według raportu Europejskiej Agencji Środowiska „EMEP/EEA emission inventory guidebook 2013” wskaźniki średniej emisji dla spalania paliw gazowych w kotłach małej mocy wynoszą 0,2 g/GJ dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz 0,56 µg/GJ dla benzo(a)pirenu, natomiast dla paliw ciekłych 1,5 g/GJ w zakresie emisji pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz 80 µg/GJ dla emisji benzo(a)pirenu. Spalanie paliw gazowych i ciekłych w kotłach powoduje więc kilkaset razy mniejszą emisję tych zanieczyszczeń niż spalanie paliw stałych w kotłach (średnio 480 g/GJ emisji pyłu PM₁₀, 470 g/GJ PM_{2,5} oraz 121 mg/GJ benzo(a)pirenu w przypadku spalania biomasy oraz 225 g/GJ emisji pyłu PM₁₀, 201 g/GJ pyłu PM_{2,5} oraz 270 mg/GJ benzo(a)pirenu w przypadku spalania innych paliw stałych). Spośród

paliw ciekłych wskazanych w uchwale wyłączone z dopuszczenia do stosowania byłyby ciężkie oleje opałowe ze względu na niekorzystny wpływ ich spalania na emisję zanieczyszczeń do powietrza. Zgodnie z opracowaniem Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami „Wskaźniki emisji zanieczyszczeń ze spalania paliw, kotły o nominalnej mocy cieplnej do 5 MW” [KOBiZE, 2015 r.] emisja pyłu zawieszonego ze spalania ciężkiego oleju opałowego (2 222 g/Mg) jest znacznie wyższa niż ze spalania oleju lekkiego (407 g/Mg). Przytoczone wskaźniki emisji dla poszczególnych paliw są wartościami średnimi i w zależności od stosowanego urządzenia grzewczego i warunków spalania mogą osiągać wartości niższe lub wyższe. Wyłączenie z zakresu ograniczeń kominków uzasadnione jest faktem, iż w stosunku do innych instalacji grzewczych stanowią zdecydowaną mniejszość oraz nie są najczęściej stosowane jako główne źródło ogrzewania lokali.

Uchwała zobowiązuje Prezydenta Miasta Tarnowa do wystąpienia do Sejmiku Województwa Małopolskiego z wnioskiem o wprowadzenie na podstawie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.) ograniczeń wskazanych w § 1 niniejszej uchwały. Uchwała postuluje 3-miesięczny okres *vacatio legis* ograniczeń w zakresie instalacji grzewczych w nowych budynkach oddawanych do użytkowania oraz 3-letni – dla pozostałych instalacji.

W celu ograniczenia negatywnych skutków finansowych dla dotychczasowych użytkowników instalacji grzewczych na paliwa stałe uchwała zobowiązuje Prezydenta Miasta Tarnowa do opracowania trzyletniego projektu programu ograniczania niskiej emisji na lata 2020-2022, określającego zasady udzielania dotacji z budżetu gminy na zadania z zakresu ochrony środowiska oraz programu osłonowego dla mieszkańców Gminy Miasta Tarnowa spełniających kryteria dochodowe do objęcia pomocą społeczną, którzy poniosą zwiększone koszty grzewcze lokali mieszkaniowych, związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na inny proekologiczny system.